

WSPOMAGANIE ROZWOJU MOWY DZIECKA – RADY DLA RODZICÓW:

Prawidłowy rozwój mowy dziecka wpływa na rozwój jego osobowości. Dziecko poznaje otaczający świat dzięki rozumieniu mowy, a umiejętność mówienia pozwala mu wyrazić swoje spostrzeżenia, uczucia,

pragnienia. Rozwój mowy przyspieszają częste kontakty słowne z otoczeniem. Zaniedbania w tym względzie mogą spowodować opóźnienie lub zaburzenia mowy.

Najlepsze warunki dla prawidłowego rozwoju mowy mogą zapewnić dziecku rodzice. Przebywają z dzieckiem najdłużej, są też pierwszym i najważniejszym wzorem, który dziecko będzie próbowało naśladować.

Oto najważniejsze zalecenia:

Tak postępujemy:

- ✓ Mówmy do dziecka, już od pierwszych dni jego życia, dużo i spokojnie, bez podnoszenia głosu.
- ✓ Nasze wypowiedzi powinny być poprawne językowo, budujmy krótkie zdania, używajmy prostych zwrotów, modulujmy własny głos.
- ✓ Kiedy dziecko wypowie jakieś słowo, zdanie, starajmy się rozszerzyć jego wypowiedź, dodając kolejne słowa.
- ✓ Mówmy dziecku co przy nim robimy, co dzieje się wokół niego. Niech mowa towarzyszy spacerom, zakupom, pracom domowym, itp..
- ✓ Mówmy do dziecka zwracając uwagę, aby widziało naszą twarz - będzie miało okazję do obserwacji pracy narządów mowy.
- ✓ Od najmłodszych lat uczymy dbałości o higienę jamy ustnej. Pamiętajmy, aby dziecko nauczyło się gryźć i żuć.
- ✓ Zwracajmy uwagę, aby dziecko oddychało nosem; w przypadku, gdy dziecko oddycha ustami, prosimy pediatrę o ustalenie przyczyny.
- ✓ Opowiadajmy i czytamy dziecku bajki, wierszyki, wyliczanki. Uczymy krótkich wierszy na pamięć.
- ✓ Oglądajmy z dzieckiem obrazki: nazywajmy przedmioty i opisujemy sytuacje prostymi zdaniami.
- ✓ Śpiewajmy z dzieckiem. Jest to ćwiczenie językowe, rytmiczne, a zarazem terapeutyczne.
- ✓ Rysujmy z dzieckiem, mówmy co kreślimy – „...teraz rysujemy kotka. To jest głowa, tu są oczy, nos...”. Zachęcajmy dziecko do wypowiedzi na temat rysunku.
- ✓ Wspólnie oglądajmy telewizję, wybierajmy programy właściwe dla wieku dziecka. Komentujmy wydarzenia pojawiające się na ekranie, rozmawiajmy na ich temat.
- ✓ Starajmy się, aby zabawy językowe i dźwiękonaśladowcze znalazły się w repertuarze czynności wykonywanych wspólnie z dzieckiem. Wybierajmy do zabaw właściwą porę.

- ✓ Zachęcajmy swoje dziecko do mówienia (nie zmuszajmy!); chwalmy je za każdy przejaw aktywności werbalnej; dostrzegajmy każde, nawet najmniejsze osiągnięcie, nagradzając je pochwałą.
- ✓ Jeżeli dziecko osiągnęło już wiek, w którym powinno daną głoskę wymawiać, a nie robi tego, skonsultujmy się z logopedą.
- ✓ Jeżeli dziecko ma nieprawidłową budowę zgryzu, koniecznie zapewnijmy mu opiekę lekarza specjalisty, ponieważ jest to przyczyną zaburzeń mowy.
- ✓ Jeśli to jest możliwe, zapewnijmy dziecku udział w zajęciach w przedszkolu. Gdy dziecko przebywa wśród rówieśników, jest to jeden z najlepszych bodźców do rozwoju i kształtowania się mowy.

Tego nie róbmy:

- Unikajmy podawania dziecku smoczka typu „gryzak”, zwracajmy uwagę, aby dziecko nie ssało palca. Następstwem tych niepożądanych zachowań mogą być wady zgryzu, które prowadzą do wad wymowy, np. wymowa międzyzębowa.
- W trakcie rozmowy z dzieckiem unikajmy zdrobnień i spieszceń (języka dziecinnego), ponieważ wtedy nie dostarczamy dziecku prawidłowego wzorca językowego.
- Nie zaniedbujmy chorób uszu, gdyż nieleczone mogą prowadzić do niedosłuchu, a w następstwie do dyslalii lub niemoty.
- Nie gaśmy naturalnej skłonności dziecka do mówienia obojętnością, cierpką uwagą, lecz słuchajmy uważnie wypowiedzi, zadawajmy dodatkowe pytania, co przyczyni się do korzystnego rozwoju mowy.
- Nie poprawiajmy wymowy dziecka żądając, by kilkakrotnie powtarzało dane słowo. Niech z naszego języka znikną słowa: „Powtórz ładniej”, „Powiedz lepiej”. Wychowanie językowe to nie tresura.
- Nie zawstydzajmy, nie karzmy dziecka za wadliwą wymowę.
- Nie zmuszajmy dziecka leworęcznego do posługiwania się ręką prawą w okresie kształtowania się mowy. Naruszanie w tym okresie naturalnego rozwoju sprawności ruchowej zaburza funkcjonowanie mechanizmu mowy. Często prowadzi to do zaburzeń mowy, a w szczególności do jąkania.
- Nie wymagajmy od dziecka zbyt wczesnego wymawiania poszczególnych głosek. Dziecko nie przygotowane pod względem sprawności narządów artykulacyjnych, niedostatecznie różnicujące słuchowo dźwięki mowy, a zmuszane do wymawiania zbyt trudnych dla niego głosek, często

zaczyna je zniekształcać. W ten sposób przyczyniamy się do powstawania błędnych nawyków artykulacyjnych, trudnych do zlikwidowania.

Oprac. logopeda Anna Samulak